

Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen Turussa

Kehittämispäällikkö Maarit Luukkaa

Konsernihallinto/järjestämistoiminto/ Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen

Kuntien tehtävä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä

- Kuntalain 1§ määrittelee kunnan tehtäväksi kuntalaisten hyvinvoinnin edistämisen
- Paljon erillislainsäädäntöä, kuten nuorisolaki, laki oppilashuollosta, liikuntalaki, ympäristönsuojelulaki, maankäyttö- ja rakennuslaki
- Laki sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä

Kuntien ja hyvinvointialueiden yhte-tehtävät 1.1.2023 lukien

- Kunnan ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävät:
 - Ensisijainen vastuu hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä omassa toiminnassaan.
 - Strategisessa suunnittelussa asetettava tavoitteet ja määriteltävä toimenpiteet.
 - Tehtävä päätösten vaikutusten ennakoarvointi ihmisten hyvinvointiin ja terveyteen kohdistuvista päätöksistä väestöryhmittäin.
 - Nimettävä terveyden- ja hyvinvoinnin edistämisen vastuutaho.
 - Seurattava asukkaiden elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä sekä niihin vaikuttavia tekijöitä alueittain ja väestöryhmittäin.
 - Raportoitava valtuustolleen vuosittain hytestä ja valmistettava valtuustokausittain hyvinvointikertomus ja –suunnitelma.
- Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä kunnan ja hyvinvointialueen on tehtävä yhteistyötä:
 - toistensa kanssa ja tuettava toisiaan asiantuntemuksellaan
 - alueella toimivien muiden julkisten toimijoiden, yksityisten yritysten ja yleishyödyllisten yhteisöjen kanssa.
- Kunnan ja hyvinvointialueen on edistettävä järjestöjen toimintaedellytyksiä ja vaikutusmahdollisuuksia.
- Hyvinvointialue järjestää vuosittaiset alueelliset neuvottelut hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteista, toteutuksesta ja seurannasta, kuntien on osallistuttava näihin

Mitä kunta tekee tulevaisuudessa?

Osaamisen ja kulttuurin edistäminen

Varhaiskasvatus
Perusopetus
Lukiokoulutus
Ammattillinen koulutus
Vapaa sivistystyö
Taide- ja kulttuuripalvelut
Kirjastopalvelut
Nuorisopalvelut
Liikuntapalvelut
Opiskeluhoolto

Elinympäristön kehittäminen

Maapolitiikka
Kaavoitus ja maankäytön suunnittelu
Liikenne, joukko liikenne
Tieverkkojen rakentaminen ja ylläpito
Vesihuolto
Jätehuolto
Energiantuotanto- ja jakelu
Rakennusvalvonta
Asuntotoimi
Ympäristönsuojelu ja -terveydenhuolto
Turvallisuus ja varautuminen

Kunnan elinvoiman edistäminen

Paikkakunnan vetovoimaisuus
Vaikeasti työllistettävien tuki: etsivä nuorisotyö, työpajat, työttömyyden pitkittymisen ehkäisy, kaupunginosatyö, kotouttaminen
Elinkeinopolitiikka: yritysneuvonta, alueen markkinointi, avoin data
Resurssiviisaat toimintatavat
Tonttituotanto: Yritykset, asuminen ja palvelut

Paikallisen identiteetin ja demokratian edistäminen

Monipuoliset osallistumismahdollisuudet
Paikallinen yhteisöllisyys
Viestintä, vuorovaikutus ja kielipalvelut
Vaalit ja edustuksellinen demokratia
Kansalaisjärjestöjen toimintamahdollisuudet
Asukkaiden omaehtoinen toiminta
Uudet demokratian muodot
Monikulttuuristuminen

Kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen

Kaupunkistrategia Turku 2030-luvulla

Kv 14.2.2022

Hyvinvoivat asukkaat

Kuuntelemme ja kohtaamme kaupunkilaisia sekä tarjoamme aitoja keinoja osallistua ja vaikuttaa päätöksentekoon.

Huolehdimme, että turkulaisilla on voimavaroja ja mahdollisuuksia valita terveellisiä elämäntapoja sekä edistää yhteisön hyvinvointia.

Turku on kaikkia turkulaisia varten.

Kaupungin arvot

Kaupunki ja sen palvelut ovat olemassa kaupunkilaisia varten. Lupaamme, että vuonna 2030 turkulaiset ovat kaikkein tyytyväisimpiä suurten kaupunkien asukkaita.

Jotta tavoite voi toteutua, sitoudumme arvoihin, jotka ohjaavat toimintaamme joka päivä.

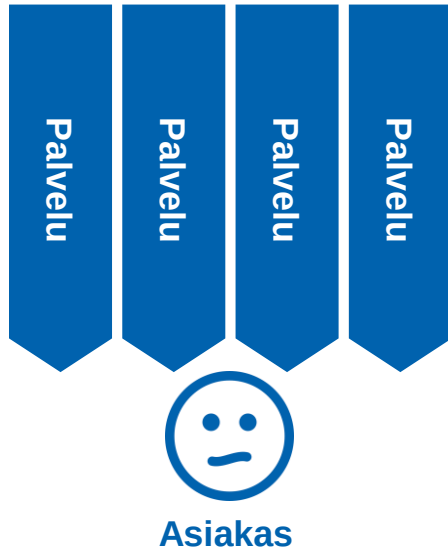
- Asukas- ja asiakaslähtöisyys
- Vastuullisuus ja yhdenvertaisuus
- Uudistuminen ja yhteistyö

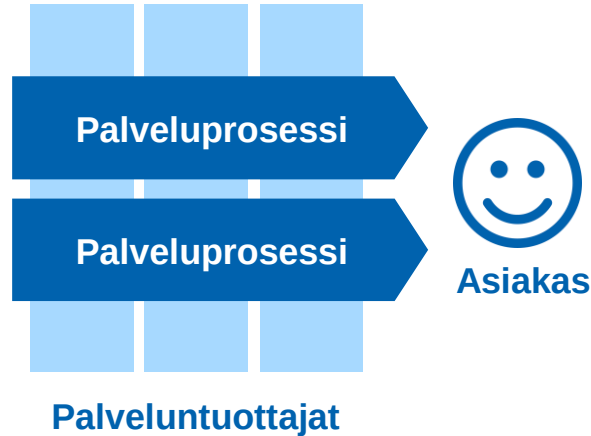
Johtamisjärjestelmän ja ajattelutavan muutos hyvinvointityön tukena

Siirtyminen tuotantosiiloista asiakaskeskeisiin palveluprosesseihin

Turku 1.0 (2021)

Varsinais-Suomi 2.0 (2022→)

Suomi 3.0

Stiglitzin Hyvinvointi- malli

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen vastuualue

Vastaa hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjauksesta, kehittämisestä sekä seurannasta kaupungin järjestämisvastuulle kuuluvissa palveluissa, johtamisessa ja muussa kaupunkisuunnittelussa.

Tärkeimmät tehtävät:

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kokonaiskoordinaatio

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen ohjaus, kehittäminen ja koordinointi kaupunkiorganisaatiossa

Osallisuus

Osallisuustyön koordinointi ja kehittäminen kaupunkiorganisaatiossa ja asukaslähtöisen osallisuuden tukeminen.

Esteettömyys

Esteettömyystyön toimeenpano ja kehittäminen kaupunkiorganisaatiossa. Seudullisen yhteistyösopimuksen mukaiset toimet.

Aluetyö

Turun kaupungin aluetyön ja alueosallisuuden kehittäminen sekä alueellisten yhteistyöverkostojen koordinointi.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusohjelman toimeenpanon tuki kaupunkiorganisaatiossa sekä toimikunnan esittelijän tehtävät.

Järjestöyhteistyö sekä kansallinen ja kansainvälinen hyte-sidosryhmätyö

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyvä järjestöyhteistyö sekä toimiminen hyte-verkostoissa kuten Terve kunta ja WHO.

Hyvinvointiviestintä ja hanketyö

Kuntalaisia aktivoiva hyvinvointiviestintä ja hyte-hankkeiden toteutus.

Yhteisöllisyyden kärkihanke

- Hankkeen ydin on **yhteisöllisyys ja osallisuus**.
- Kärkihanke on rakennettu pormestariohjelman mukaisista toimenpideohjelmista ja teemoista:
 - yksinäisyyden vähentäminen
 - mielenterveyden tukeminen
 - kotouttaminen
 - syrjäytymisen ehkäisy
 - liikkuminen ja harrastaminen
 - lähiöiden kehittäminen

Uudis-
tuvien
lähiöiden
Turku

Hyvän
mielen
Turku

Liikkuva
Turku

Asukasbudjetti

Asukasbudjetissa valta on sinulla. Miten kolme miljoonaa euroa kaupungin budjetista pitäisi käyttää lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi?

Koroisten koskialueelle tehtiin kutupaikkoja kaloille – uhanalainen taimen löysi heti tiensä tuoreelle soraikolle

Asukasbudjetti Taimen!

Halistenkosken opasteet

Lauri Viljasen puiston pelipöydät

Uudet avaukset mm.

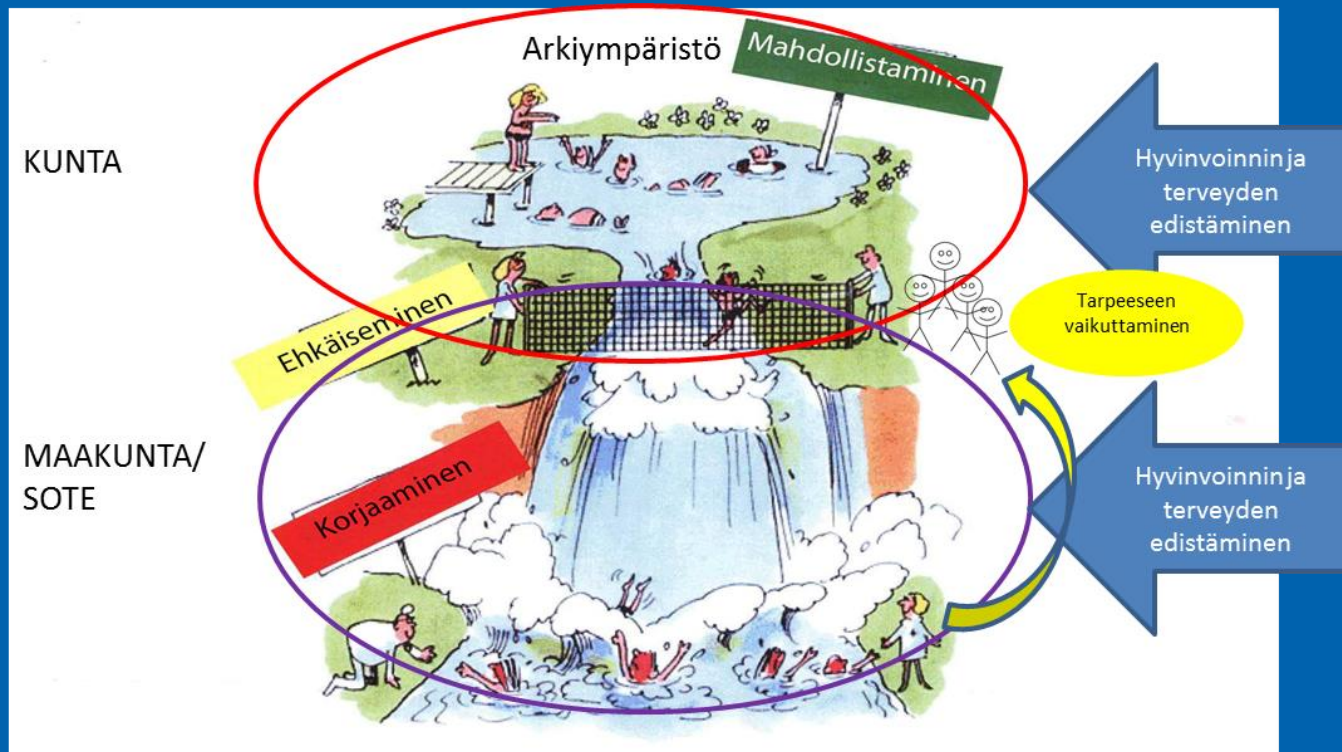
Tilannekuvajohtaminen
Lasten ja nuorten hyvinvointiryhmä
Järjestöyhteistyön toimintamalli 2023-
Tietopohjan kehittäminen

Kunnan ja hyvinvointialueen hyte- yhteistyön rakentaminen

Mahdollistava ja ehkäisevä työ

Olosuhteet ja palvelut hyvälle elämälle

Tuotantolautakuntamalli

Kohti Varsinais-Suomen hyvinvointialuetta

Vaikuttamistoimielimet Päverkansorgan

Nuorisovaltuusto
Ungdomsfullmäktige

Vanhusneuvosto
Äldrerådet

Vammaisneuvosto Rådet för personer med funktionsnedsättning

Monikulttuurisuusneuvosto
Rådet för kulturell mångfald

Polittinen yhteistyötoimikunta
Politiska samarbetskommittén

Tuotantojohtaja/
tulosaluejohtaja
toimii
esittelijänä

Aluevaltuusto (79)
Välfärdsområdesfullmäktige

Tarkastuslautakunta (8)
Revisionsnämnden

Aluevalilautakunta (5)
Välfärdsområdes-
valnämnd

Aluehallitus (15)
Välfärdsområdesstyrelsen

Konsernijaosto (8)
Koncernsektionen

Tulevaisuuden, tutkimuksen ja osaamisen neuvottelukunta (5+8)
Delegationen för framtid, forskning och kompetens

Järjestämisjaosto

Hyte-jaosto

Hyvinvointialuejohtaja

**Kansalliskieli
lautakunta**

**TYKS/
Sairaala-
palvelut
lautakunta**

**Sote-
palvelujen
lautakunta**

**Ikääntyneid
en
palvelujen
lautakunta**

**Pelastus-
palvelujen
lautakunta**

**Järjestämi-
sen
palvelut**

**Konserni-
palvelut**

**TYKS/
Sairaala-
palvelut**

**Sote-
palvelut**

**Ikääntyneid
en
palvelut**

**Pelastus-
palvelut**

Järjestämis- ja hyte-jaoston sekä kansalliskielilautakunnan esittelijät tulevat järjestämistoiminnosta.

Tuotantojohtajilla ja lautakunnilla vahva toimivalta. Lautakunnilla on toiminnan ja talouden vastuu tulosalueista. Tulosalueet ylittävät asiat viedään hallituksen alaiseen järjestämisjaostoon.

Hyte-valmistelu ja -rakenteet Varsinais-Suomessa

Varsinais-Suomen hyvinvointialueen valmisteluorganisaatio

Hanke 3:
järjestä-
minen

Hanke 4:
Yhdys-
pinnat

Alueellinen hyte-työryhmä

Pj Karoliina Luukkainen, Varsinais-Suomen
hyvinvointialueen valmisteluorganisaatio

Ehkäisevä päihdetyö

Pj Niina Jalo, Turun
kaupunki

Osallisuus

Pj Minna Pohjola, VSSHP

Elintapaohjaus

Pj Linda Dalbom, VSSHP

Ravitsemus

Pj Aina-Ilona Terinkoski,
Salon kaupunki

Liikunnan palveluketjut

Pj Minna Lainio-Peltola,
Turun kaupunki

Kulttuurihyvinvointi

Pj Anna-Mari Rosenlöf,
Turun AMK

Mielen hyvinvointi

Pj Jenni Tähkävuori, Turun
kaupunki

Järjestöt

Pj Minna Rosendahl, V-S
Muistiyhdistys

Väkivallan ehkäisy

Pj Marika Ahonen, Turun
kaupunki

Varsinais-Suomen ept-
yhdyshenkilöt

Varsinais-Suomen
kuntien hyte-
koordinaattoriverkosto
(27)

Varsinais-Suomen
ArVo-yhdyshenkilöt

**Hyte-työryhmissä ja rakenteissa laaja edustus koko alueelta (kunnat, järjestöt, alueelliset toimijat) yhteensä n. 150 edustajaa*

Alueellinen hyvinvointikertomus

Varsinais-Suomen alueellinen
hyvinvointikertomus 2021

Julkaisu
05/2022
AH ja
AV
06/22

Järjestämissuunnitelman hyte- painopisteet:

1. Yhteisöllisyyden ja osallisuuden lisääminen
2. Päihteiden käytön ehkäisy
3. Ylipainon ja liikkumattomuuden vähentäminen

Pilotit

RRP

Tulevai-
suuden
Sote-
keskus I ja
II

Miten mielen hyvinvoinnin edistäminen liittyy mielenterveyspalveluihin?

Mielenterveystyö

Mielen hyvinvoinnin edistäminen
Voimavarakeskeisyys

Korjaava työ

Sosiaalinen
vahvistaminen

Yleinen ehkäisy

Riskiehkäisy

Terveyspalvelut ja
Mielenterveyspalvelut

Monialainen kohtaamistyö

Matalan kynnyksen palvelut

Perustason
palvelut

Erikoissairaanhoidon
hoito

Kaupunkitasoiset hyte-teemat uudessa Turussa (luonnos)

Tietopohja ja yhteisen suunnan varmistaminen	Kaupunkitasoiset arvot ja keinot	Mahdollistaminen; aktiivinen asukas ja turvallinen ympäristö	Yhdyspintatyö
Koordinaation kautta rakennetaan palveluketjut niin, että kuntalaisen tarpeisiin pystytään vastaamaan jo varhaisessa vaiheessa. Kuntalaiset saavat tietoa palveluista tarpeensa mukaan. Kuntalaisten ja henkilökunnan tietoja ja taitoja hyvinvoinnin ja terveyden vahvistamisessa lisätään. Kaupunkitasoinen ohjaus, kehittäminen ja koordinaatio: - Ajattelun laventaminen ja koulutus - Hyte-ohjaus, kehittäminen, koordinaatio - Turku tekee hyvää –viestintä - Ilmiölähtöisyys ja tiedolla johtaminen - Kärkihankkeet - Hyvinvointitalous, kestävä kehitys	Kuntalaisten tarpeita kuullaan monipuolisesti ja he pääsevät vaikuttamaan itseään koskeviin palveluihin. Tavoitteena ovat yhdenvertaiset ja saavutettavat palvelut. Yhteistyöllä kolmannen sektorin kanssa voidaan laajentaa kuntalaisille tarjottavia palveluita ja tukea. Osallisuus ja järjestöyhteistyö sekä avustustoiminnan konsultointi: - Osallisuustyö - Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustyö - Järjestöyhteistyö - Esteettömyys ja saavutettavuus	Eri puolella Turku asuville kuntalaisille luodaan viihtyisää ja aktivoivaa ympäristöä sekä mahdollisuuksia, tukipalveluita ja työkaluja fyysisen ja psyykkisen hyvinvoinnin turvaamiseksi ja aktiivisen arjen rakentamiseksi. - Aluetyö eriytymisen vähentämiseksi ja hyvinvoinnin edistämiseksi - Koettu turvallisuus - Kävelyyn ja pyöräilyyn houkuttelu - Liikkumiseen ja harrastamiseen aktivointi - Nuorisotyö - Kulttuurihyvinvointi - Kansalaistaidot ja elinikäinen oppiminen	Asukkaille luodaan edellytykset voida hyvin. Huomioidaan ja tuetaan tarpeen mukaan myös niitä, joilla on arjessaan enemmän haasteita. - Ehkäisevä mielenterveystyö - Ehkäisevä päihdetyö - Syrjäytymisen ja yksinäisyyden ehkäiseminen - Asunnottomuuden hoito ja asumisneuvonta - Nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömien aktivointi - Ruoka-avun järjestäminen - Opiskelija- ja oppilashuolto - Perhekeskustoiminta